

повномасштабної війни Росії проти України й «підкреслює, що заходи для досягнення всеосяжного, справедливого і тривалого миру в Україні повинні враховувати ці чинники» [9].

На сьогоднішній день, Україна стала країною, завдяки якій про реформування чи навіть розпуск ООН стали говорити лідери всього цивілізованого світу. Проте ООН – організація, яка зобов'язана зберігати мир і використовувати всі можливі інструменти для цього, виявилася нездатною примусити одну державу до припинення протиправних дій, що призвело до повного руйнування архітектури глобальної безпеки та перебудови всього світу.

Підсумовуючи вищевикладене, можна прийти до висновку, на прикладі російсько-українського конфлікту ООН показала свою повну неефективність. Текст резолюцій так і залишився на папері і був безкарно проігнорований російською стороною. Більше того, ООН відмовилася приєднатися до нового майданчика обговорень – Кримської платформи, ініційованої Україною у 2021 р., що також ставить під сумнів існуючі механізми організації з врегулювання конфліктів. М'яка політика, нездатність «задушити» проблему біля її витоків та відсутність механізмів покарання агресора породило окупацію нових територій на сході України та повномасштабну війну в самому центрі Європи. Нині російсько-українське протистояння триває, тому будемо чекати на те, що саме Україна стане рушійною силою у реформуванні глобальної міжнародної організації по збереженню миру – ООН.

1. Радбез ООН висловила підтримку суверенітету України. Кореспондент.net. 2014. URL: <https://ua.korrespondent.net/uk/raine/politics/3313216-radbez-oon-vyslovyala-pidtrymku-suverenitetu-ukrainy>

2. Генеральная Ассамблея. Организация Объединенных Наций. URL: <https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/N21/404/03/PDF/N2140403.pdf?OpenElement>

3. Миколаєнко Я. Анексія Криму: історико-правові причини та аналіз мирних засобів вирішення міжнародного конфлікту. European political and law discourse. 2017. С. 17-22.

4. Усатюк К. Р. Роль ООН у врегулюванні конфлікту між Україною та Росією. Соціально-політичні студії. Науковий альманах. Праці молодих науковців. 2022. Вип. 6. URL: <http://dspace.onu.edu.ua:8080/bitstream/123456789/33812/1/87-92.pdf>.

5. Гавриш А. Впровадження місії «добрих послуг» ООН на Донбасі. Бакалаврська робота. Київ: Національний університет «Кієво-Могилянська академія», Факультет соціальних наук та соціальних технологій, 2020. URL: http://ekmair.ukma.edu.ua/bitstream/handle/123456789/18753/Havrysh_Vprova91dzhennia_misii_dobrykh_poslugh_OON_na_Donbasi.pdf?sequence=1&isAllo wed.

6. Програма ООН із відновлення та розбудови миру (UN RPP). Децентралізація: міжнародна співпраця. URL: <https://donors.decentralization.gov.ua/project/unrpp>

7. Організація Об'єднаних Націй в Україні. URL: <https://ukraine.un.org/uk/about/about-the-un>.

8. Генасамблея ООН засудила вторгнення Росії і закликала негайно вивести війська з України. Європейська правда. 02.03.2022 р. URL: <https://www.eurointegration.com.ua/news/2022/03/2/7135096/>

9. ООН схвалила українську «формулу миру», шкідливі поправки «збили». URL: <https://www.pravda.com.ua/news/2023/02/23/7390750/>

УДК 342.7

DOI: 10.31733/17-03-2023-159-161

Олена ОРЛОВА

доцент загальноправових дисциплін
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук, доцент

ОСОБЛИВОСТІ ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ МІЖНАРОДНО-ПРАВОВИХ НОРМ ЗАХИСТУ ПРАВ ЛЮДИНИ В СУЧАСНІЙ УКРАЇНІ

Конституція України проголосила, що людина, її життя, здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека є найвищою соціальною цінністю.

Права людини поставлені в центр державної політики.

Основний закон встановлює, що держава відповідає за свою діяльність перед людиною, а утвердження і забезпечення прав і свобод людини є головним обов'язком

країни.

Після прийняття Конституції України головними завданнями стали: «здійснення правозастосовної діяльності і реалізація конституційних положень на практиці; прийняття значної кількості законів, інших актів; забезпечення проведення демократичних перетворень» [3, с. 77].

Крім того, ратифікація нашою державою Європейської Конвенції про захист прав і основних свобод людини в 1997 році визначила основу для законодавчої та іншої нормотворчої діяльності держави, оскільки закони мають знаходитись у повній відповідності зі змістом прав і свобод, гарантованих Конвенцією, відповідати міжнародно-правовим стандартам та інтересам суверенної України як держави правової і демократичної.

Як одна із держав-засновниць ООН Україна входить до всесвітньої системи захисту прав людини з 1945 року, беручи участь у розробці міжнародно-правових актів з прав людини та в роботі органів ООН.

Свій самостійний етап участі Україна починає з 1991 року, коли як незалежна держава стала суб'єктом міжнародного права. Успішними результатами України у сфері забезпечення прав людини слід назвати визнання юрисдикції Європейського суду з прав людини, реальне здійснення громадянами України свого права на міжнародний захист, скасування смертної кари тощо.

Україна як суб'єкт міжнародного права, намагається спрямувати роботу на використання не тільки національних, а й міжнародних інститутів захисту прав людини. Цьому мають сприяти положення Конституції України, згідно з якими «чинні міжнародні договори, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, є частиною національного законодавства України» (стаття 9) [2], а зовнішня політична діяльність держави «спрямована на забезпечення її національних інтересів і безпеки шляхом підтримання мирного і взаємовигідного співробітництва з членами міжнародного співтовариства за загальними принципами і нормами міжнародного права (стаття 18) [2].

Правовий феномен імплементації (лат. *impleo* – наповняю, здійснюю) відіграє вирішальну роль у процесі входження норм міжнародного права в національне законодавство.

Процес імплементації норм міжнародного права в національне законодавство України має певні особливості.

На системний комплекс проблем, що дотепер не вирішені національним законодавцем, вказують вітчизняні науковці, зокрема, М. Баймуратов, Б. Кофман, О. Назаренко, Н. Федіна та ін.

До таких проблем відносять: 1) відсутність чіткого розуміння того, що термін «імплементація» означає стикання і взаємодію норм міжнародного права, насамперед (пріоритетно) і виключно (абсолютно) з нормами національного конституційного права [1, с. 80]; 2) відсутність визначення того, чи включає цей процес у себе тільки впровадження норм міжнародного права в національне законодавство, чи також їх реалізацію, але вже як норм національного конституційного права [1, с. 80; 4, с. 89]; 3) відсутність чіткого розуміння щодо моменту прийняття Україною відповідних зобов'язань за міжнародним договором, тобто з моменту його підписання чи з моменту його схвалення Верховною Радою. Не кожний міжнародний договір, підписаний від імені України, є частиною її законодавства, а лише такий, який ратифікований у встановленому порядку Верховною Радою України. Проте, оскільки ані міжнародне право, ані законодавство України не вимагає обов'язкової ратифікації усіх договорів, деякі можуть набирати чинності з моменту підписання, приєднання, затвердження тощо. В таких випадках на підставі договору виникають міжнародні права та обов'язки держави, але його норми не включаються до національного законодавства; 4) некоректність перекладу ключових термінів, закріплених у міжнародних договорах; 5) ментальна складова [1, с. 80]: нерозуміння й ігнорування поглядів і позицій на природу і функції міжнародного договору й обов'язковість його виконання; 6) несистемне законодавче закріплення (відображення) положень міжнародного права в поточному конституційному законодавстві; 7) неналежна реалізація на практиці положень міжнародних договорів, закріплених нормами національного права, що «фактично нівелює ... міжнародно-правові зобов'язання України, взяті під час підписання нею міжнародних договорів» [1, с. 81].

Досягти ефективності імплементації норм міжнародного права в Україні можливо за умови створення організаційно-правових заходів, що становитимуть зміст механізму імплементації. Вітчизняна література не пропонує єдиного погляду щодо

внутрішньодержавних способів імплементації норм міжнародного права та їх систематизації. Загалом способи імплементації визначаються як «спеціальні напрями діяльності органів державної влади, що здійснюються з метою виконання міжнародно-правових норм [4, с. 91]. Застосовуються вони в кожному конкретному випадку уповноваженими на це органами законодавчої чи судової влади.

У пошуках найефективнішого способу імплементації Україна вже обрала шлях через прийняття 23 лютого 2006 року Закону України «Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини». Місце практики Європейського суду в Україні набуло нормативної визначеності. Проте, однією проблем входження України до міжнародної системи захисту прав людини залишається контрольна та правозахисна практика України як засіб імплементації міжнародно-правових норм щодо прав людини. За умови сприяння зовнішніх і внутрішніх чинників розвитку України на шляху до демократичного суспільства, задекларовані в Конституції України права людини мають шанс на реалізацію в майбутньому.

1. Баймуратов М. О., Аббас А. М. Особливості входження норм міжнародного права в національне конституційне право України. *Вісник Центральної виборчої комісії*. 2016. Вип. 2 (34). С. 75-85.
2. Конституція України від 28.06.1996 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141.
3. Наливайко Л.Р. Державний лад України: теоретико-правова модель: монографія. Харків : Право, 2009. 598 с.
4. Федіна Н. В. Національна імплементація прав людини на етапі інтеграції України у світове співтовариство. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ*. 2016. Вип. 2. С. 85-95.

УДК 341.161
DOI: 10.31733/17-03-2023-161-164

Ірина ПОСТЕРНАК
доцент кафедри організації
будівництва та охорони праці
Одеської державної академії
будівництва та архітектури,
кандидат технічних наук, доцент

Сергій ПОСТЕРНАК
технічний спеціаліст ПП «Композит»,
кандидат технічних наук, доцент

Олексій ПОСТЕРНАК
здобувач вищої освіти
Одеської державної академії
будівництва та архітектури

РІШЕННЯ ЮНЕСКО ДОПОМОЖЕ ЗАХИЩАТИ НАШУ ОДЕСУ

Нерухома культурна спадщина України є вагомим частиним світового культурного надбання. Її належне збереження та використання є не тільки одним із напрямів державної політики, але й індикатором, за яким оцінюється наша держава на європейському та міжнародному рівні. Велика кількість об'єктів культурної спадщини, розташованих на території України, мають виняткову загальнолюдську цінність. Світова спільнота зацікавлена у збереженні таких об'єктів, активізації заходів з їх вивчення, охорони та популяризації.

У 1972 році Генеральна конференція ЮНЕСКО прийняла Конвенцію про захист всесвітньої культурної та природної спадщини, якою визнано, що окремі об'єкти культурної і природної спадщини народів світу мають виняткову загальнолюдську цінність і, будучи складовою частиною всесвітньої спадщини, потребують участі всього світового співтовариства в їхній охороні. З цієї метою Конвенцією було запроваджено складання списку об'єктів культурної та природної спадщини виняткової загальнолюдської цінності